

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
JULIANE KOKOTT
prezentate la 13 decembrie 2012¹

Cauza C-358/11

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

[cerere de decizie preliminară formulată de Korkein hallinto-oikeus (Finlanda)]

„Directiva 2008/98/CE — Deșeuri periculoase — Încetarea statutului de deșeu — Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 — Înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH) — Substanță careia i se aplică o restricționare potrivit anexei XVII la Regulamentul REACH — Utilizarea stâlpilor de susținere a cablurilor de telefon care au fost tratați cu o soluție de cupru, crom și arsenic”

I – Introducere

1. În regiunea sălbatică din nordul îndepărtat al Europei, stâlpii care nu au mai fost necesari pentru susținerea cablurilor de telefon au fost utilizați pentru repararea unei poteci. Din această împrejurare a rezultat un litigiu, întrucât acești stâlpi au fost tratați inițial cu compuși ai arsenicului. În prezent, trebuie să se clarifice dacă această utilizare a stâlpilor este compatibilă cu noile versiuni codificate ale Directivei privind deșeurile² și ale Regulamentului REACH³.
2. Pe de o parte, se ridică problema dacă stâlpii, deveniți cel mai probabil deșeuri prin scoaterea lor din uz, prin faptul că au fost utilizați la repararea potecilor, și-au pierdut eventualul statut de deșeu. Noua Directivă privind deșeurile conține în primul rând dispoziții care reglementează condițiile în care un deșeu nu mai trebuie considerat ca atare.
3. Pe de altă parte, trebuie avut în vedere Regulamentul REACH, întrucât acesta reglementează manipularea mijloacelor de conservare a lemnului pe bază de arsenic și a lemnului tratat.
4. Importanța acestei proceduri rezidă în faptul că reprezintă prima interpretare a dispozițiilor menționate, în special în ceea ce privește raportul dintre Directiva privind deșeurile și Regulamentul REACH. Astfel, acest regulament nu se aplică deșeurilor și cuprinde singurele dispoziții de drept al Uniunii referitoare la manipularea lemnului tratat cu compuși pe bază de arsenic.

1 — Limba originală: germana.

2 — Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO L 312, p. 3).

3 — Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CEE și 2000/21/CE ale Comisiei (JO L 396, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 60, p. 3, rectificare în JO 2009, L 36, p. 84), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 836/2012 al Comisiei din 18 septembrie 2012 de modificare a anexei XVII la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH) în ceea ce privește plumbul (JO L 252, p. 4).

II – Cadrul juridic

A – Dispozițiile aplicabile deșeurilor

5. Articolul 3 din Directiva privind deșeurile cuprinde mai multe definiții:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. «deșeuri» înseamnă orice substanță sau obiect pe care deținătorul le aruncă sau are intenția sau obligația să le arunce;
13. «reutilizare» înseamnă orice operațiune prin care produsele sau componentele care nu au devenit deșeuri sunt utilizate din nou în același scop pentru care au fost concepute;
14. [...]
15. «valorificare» înseamnă orice operațiune care are drept rezultat principal faptul că deșeurile servesc unui scop util prin înlocuirea altor materiale care ar fi fost utilizate într-un anumit scop sau faptul că deșeurile sunt pregătite pentru a putea servi scopului respectiv, în întreprinderi sau în economie în general. Anexa II stabilește o listă a operațiunilor de valorificare, listă care nu este exhaustivă;
16. «pregătirea pentru reutilizare» înseamnă operațiunile de verificare, curățare sau valorificare prin reparare, prin care produsele sau componentele produselor care au devenit deșeuri sunt pregătite pentru a fi reutilizate fără nicio altă operațiune de pretratare;

[...]”

6. Articolul 6 din Directiva privind deșeurile cuprinde dispoziții referitoare la încetarea statutului de deșeu:

„(1) Anumite categorii de deșeuri încetează să mai fie considerate deșeuri, în sensul articolului 3 punctul 1, în momentul în care au trecut printr-o operațiune de valorificare, inclusiv reciclarea, și îndeplinesc o serie de criterii specifice care urmează să fie definite conform următoarelor condiții:

- (a) substanța sau obiectul sunt utilizate în mod curent pentru îndeplinirea unor scopuri specifice,
- (b) există o piață sau cerere pentru substanța sau obiectul în cauză,
- (c) substanța sau obiectul îndeplinește cerințele tehnice pentru îndeplinirea scopurilor specifice și respectă legislația și normele aplicabile produselor și
- (d) utilizarea substanței sau a obiectului nu va produce efecte nocive asupra mediului sau a sănătății populației.

Criteriile includ și valorile limită pentru poluanți, dacă este necesar, și iau în considerare orice eventuale efecte negative asupra mediului ale substanței sau produsului în cauză.

(2) Măsurile destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament, prin completarea acestuia, referitoare la coroborarea datelor cu statisticile care urmează să fie produse se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 39 alineatul (2). Criteriile specifice încetării statutului de deșeu trebuie luate în considerare, printre altele, cel puțin în cazul agregatelor, hârtiei, sticlei, metalelor, anvelopelor și al textilelor.

(3) [...]

(4) În cazul în care nu există criterii stabilite la nivel comunitar în conformitate cu procedura prevăzută la alineatele (1) și (2), statele membre pot decide de la caz la caz dacă un anumit deșeu a încetat să fie considerat ca atare, luând în considerare jurisprudența aplicabilă.”

7. A doua liniuță a considerentului (22) al Directivei privind deșeurile conține precizări cu privire la transpunerea articolului 6:

„cazurile în care un deșeu încetează a mai fi considerat deșeu, stabilindu-se criteriile conform cărora se decide acest lucru astfel încât să se asigure un nivel ridicat de protecție a mediului și beneficii economice și de mediu; posibile categorii de deșuri pentru care ar trebui să se elaboreze specificații și criterii care să determine momentul din care acestea încetează să mai fie considerate ca atare, sunt, printre altele, deșeurile provenind din activități de construcție și demolări, anumite tipuri de cenușă și zgură, fierul vechi, agregatele, anvelopele, textilele, compostul, deșeurile de hârtie și sticlă. Operațiunea de valorificare prin care se realizează încetarea statutului de deșeu poate consta pur și simplu în verificarea deșeurii pentru a stabili dacă aceasta îndeplinește criteriile de încetare a statutului de deșeu.”

8. Cerințele de bază pentru gestionarea deșeurilor rezultă din cuprinsul articolului 13 din Directiva privind deșeurile:

„Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a garanta că gestionarea deșeurilor se face fără a pune în pericol sănătatea și fără a dăuna mediului, în special: [...]”

B – *Regulamentul REACH*

9. Articolul 2 alineatul (2) din Regulamentul REACH reglementează raportul cu dispozițiile aplicabile deșeurilor:

„Substanțele, preparatele sau articolele în sensul articolului 3 din prezentul regulament nu sunt considerate deșuri, astfel cum sunt definite în [Directiva privind deșeurile].”

10. Potrivit articolului 67 alineatul (1) din Regulamentul REACH, producerea, introducerea pe piață și utilizarea anumitor substanțe se supun anumitor restricții:

„O substanță ca atare, în preparat sau în articol, pentru care anexa XVII stipulează o restricție, este produsă, introdusă pe piață sau utilizată numai în cazul în care respectă condițiile prevăzute de acea restricție. [...]”

11. Articolul 67 alineatul (3) permite statelor membre să deroge în mod tranzitoriu de la aceste restricții:

„Până la 1 iunie 2013, un stat membru poate menține orice restricții existente și mai stricte în ceea ce privește anexa XVII aplicabile producerii, introducerii pe piață sau utilizării unei substanțe, cu condiția ca aceste restricții să fi fost notificate în conformitate cu tratatul. Comisia elaborează și publică un inventar al acestor restricții până la 1 iunie 2009.”

12. Articolul 68 alineatul (1) din Regulamentul REACH reglementează autorizarea restricțiilor:

„În cazul în care producerea, utilizarea sau introducerea pe piață a substanțelor prezintă un risc inacceptabil pentru sănătatea umană sau pentru mediu, care trebuie abordat la nivelul întregii Comunități, anexa XVII se modifică [...] prin adoptarea de noi restricții sau prin modificarea celor existente în anexa XVII, aplicabile producerii, utilizării sau introducerii pe piață a substanțelor ca atare, în preparate sau articole. [...]”

13. Articolul 128 din Regulamentul REACH reglementează libera circulație a substanțelor, a preparatelor și a articolelor repertoriate, precum și competențele statelor membre privind autorizarea restricțiilor:

„(1) Sub rezerva alineatului (2), statele membre nu interzic, restricționează sau împiedică producerea, importul, introducerea pe piață sau utilizarea unei substanțe ca atare, în preparat sau în articol, ce intră sub incidența regulamentului, care este conformă cu regulamentul și, după caz, cu acte comunitare adoptate în vederea aplicării prezentului regulament.

(2) Nicio dispoziție a prezentului regulament nu împiedică statele membre să mențină sau să stabilească norme naționale pentru protecția lucrătorilor, a sănătății umane și a mediului, aplicabile în cazurile în care regulamentul nu armonizează cerințele privind producerea, introducerea pe piață sau utilizarea.”

14. În speță, sunt relevante îndeosebi restricțiile privind compușii arsenicului prevăzute la punctul 19 din anexa XVII, care au fost preluate din Directiva 76/769/CEE privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la restricțiile privind introducerea pe piață și utilizarea anumitor substanțe și preparate periculoase⁴:

„Compuși ai arsenicului

[...]

3. Este interzisă utilizarea pentru conservarea lemnului. De asemenea, este interzisă introducerea pe piață a lemnului tratat în acest mod.

4. Prin derogare de la alineatul (3):

(a) [...]

(b) Lemnul tratat cu soluții CCA [CCA are semnificația cupru-crom-arsenic], în conformitate cu litera (a), poate fi introdus pe piață pentru utilizări profesionale și industriale, cu condiția ca integritatea structurală a lemnului să fie solicitată pentru siguranța oamenilor sau a animalelor și să existe o posibilitate extrem de redusă ca populația să intre în contact cu acesta în timpul duratei sale de viață:

— [...]

— în poduri și construcția podurilor;

— ca lemn de construcție în zonele cu apă dulce și apă salmastră, de exemplu jetele și poduri;

— [...]

4 — Directiva Consiliului din 27 iulie 1976 (JO L 262, p. 201, Ediție specială, 13/vol. 3, p. 133).

- (c) [...]
- (d) Este interzisă utilizarea lemnului tratat menționat la litera (a):
 - [...]
 - în orice aplicație care prezintă riscul de a intra în contact frecvent cu pielea;
 - [...]
- 5. [...]
- 6. Lemnul tratat cu CCA de tipul C care a fost utilizat în Comunitate înainte de 30 septembrie 2007 sau care a fost introdus pe piață în conformitate cu alineatul (4):
 - poate fi utilizat sau reutilizat, cu condiția respectării condițiilor sale de utilizare menționate la alineatul (4) literele (b), (c) și (d);
 - [...]
- 7. Statele membre pot permite ca lemnul tratat cu alte tipuri de soluții CCA, care a fost utilizat în Comunitate înainte de 30 septembrie 2007:
 - să fie utilizat sau reutilizat, cu condiția respectării condițiilor sale de utilizare menționate la alineatul (4) literele (b), (c) și (d);
 - [...]

III – Situația de fapt și cererea de decizie preliminară

15. Poteca Raittijärvi străbate pe o distanță de aproximativ 35 km teritoriul comunei Enontekiö din nordul Finlandei. Prima secțiune, cu o lungime de aproximativ 4,4 km, parcurge un teritoriu care nu face parte dintre ariile cuprinse în rețeaua Natura 2000. Restul potecii străbate domeniul „Käsivarren erämaa”, care aparține rețelei Natura 2000, ce cuprinde în total 264 892 de hectare.

16. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri-vastualue [Autoritatea Centrală pentru Industrie, Transporturi și Mediu din Laponia, Departamentul pentru transporturi și infrastructură, denumită în continuare „autoritatea pentru străzi și drumuri”] a dispus efectuarea, în intervalul 2008-2009, a unor lucrări de reparație a potecii Raittijärvi. În acest fel, autoritatea a fost de acord ca lemnul impregnat cu soluție CCA să fie utilizat în fundația potecii.

17. Potrivit constatărilor autorității centrale de mediu din Finlanda, produsul de impregnare CCA conține crom, cupru și arsenic. Până în anul 1985, a fost utilizat cu prioritate produsul de impregnare de tipul B. Ulterior, a început să fie utilizat produsul de impregnare de tipul C.

18. Până în anul 2007, lemnul tratat a fost utilizat la stâlpii de susținere pentru cabluri de telefon. În anii 2008 și 2009, pe o distanță de aproximativ 3,9 km din parcursul potecii, lemnul tratat a fost încorporat în fundația realizată din traverse de lemn. Potrivit susținerilor – plauzibile – ale autorității pentru străzi și drumuri, este vorba despre tronsoane care parcurg porțiuni mlăștinoase. În orice caz, din informațiile cuprinse în cererea de decizie preliminară reiese că lemnul tratat nu a fost utilizat în apropierea izvoarelor sau a torentelor ori în apropierea directă a surselor primare de apă. Autoritatea centrală de mediu consideră că realizarea traverselor de lemn determină probabil eliberarea de agenți în mediu, chiar dacă în mod lent.

19. Prin cererea din 17 octombrie 2007, o organizație de mediu, Lapinluonnonsuojelupiiri ry, Asociația Teritorială din Laponia pentru Protecția Naturii (denumită în continuare „asociația pentru protecția naturii”), a solicitat autorității de mediu să interzică autorității pentru străzi și drumuri utilizarea ca material pentru repararea potecii Raittijärvi a lemnului tratat cu un compus al arsenicului sau cu o altă substanță otrăvitoare.

20. Deși autoritatea de mediu a respins cererea, în urma acțiunii formulate de asociația pentru protecția naturii, Vaasan hallinto-oikeus (Tribunalul Administrativ Vaasa) a anulat decizia autorității de mediu. Autoritatea pentru străzi și drumuri a atacat această hotărâre la Korkein hallinto-oikeus, instanța administrativă supremă din Finlanda. În prezent, aceasta adresează Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Clasificarea deșeurilor ca deșeuri periculoase justifică direct concluzia că utilizarea substanței sau a articolului va produce efecte globale nocive asupra mediului sau a sănătății populației, în sensul articolului 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva privind deșeurile? Deșeurile periculoase încetează să mai fie considerate deșeuri în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Directiva privind deșeurile?
- 2) Împrejurarea că reutilizarea articolului care face obiectul evaluării este permisă în anumite condiții, potrivit anexei XVII menționate la articolul 67 din Regulamentul REACH, este relevantă pentru interpretarea noțiunii «deșeuri», în special pentru evaluarea obligației de eliminare a substanței sau a articolului? În cazul în care răspunsul la această întrebare este afirmativ, care este relevanța acestei împrejurări?
- 3) Prin articolul 67 din Regulamentul REACH au fost armonizate cerințele privind producerea, introducerea pe piață sau utilizarea în sensul articolului 128 alineatul (2) din Regulamentul REACH, astfel încât utilizarea preparatelor și a articolelor prevăzute în anexa XVII să nu poată fi interzisă în temeiul legislației naționale privind mediul în cazul în care aceste restricții nu sunt publicate în inventarul elaborat de Comisie potrivit articolului 67 alineatul (3) din Regulamentul REACH?
- 4) Enumerarea utilizărilor lemnului tratat cu o soluție CCA din cuprinsul punctului 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII la Regulamentul REACH trebuie interpretată în sensul că aceasta este exhaustivă?
- 5) Utilizarea lemnului în discuție în speță ca structură a unei traverse de lemn poate fi asimilată utilizărilor prevăzute în lista menționată, enumerate exhaustiv în lista amintită în a patra întrebare, astfel încât această utilizare să poată fi permisă în temeiul punctului 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII la Regulamentul REACH, în măsura în care sunt îndeplinite celelalte condiții necesare?
- 6) Care sunt aspectele care trebuie avute în vedere la aprecierea existenței unui risc de a intra în contact frecvent cu pielea, în sensul punctului 19 alineatul (4) litera (d) din anexa XVII la Regulamentul REACH?
- 7) Noțiunea «risc» din dispoziția menționată la a șasea întrebare înseamnă că acest contact frecvent cu pielea trebuie să fie posibil teoretic sau că trebuie să fie probabil, cel puțin într-o anumită măsură?”

21. Autoritatea pentru străzi și drumuri, asociația pentru protecția naturii, Republica Austria, Republica Finlanda și Comisia Europeană au participat la procedură și au depus memorii scrise. Nu a avut loc o procedură orală.

IV – Aprecieri juridică

A – Cu privire la admisibilitatea și la conținutul cererii de decizie preliminară

22. La prima vedere, pot fi exprimate îndoieli cu privire la aplicarea în timp a dispozițiilor invocate de Korkein hallinto-oikeus, întrucât, potrivit informațiilor furnizate de această instanță, lucrările în litigiu s-au desfășurat în anii 2008 și 2009, iar cererea formulată de asociația teritorială a fost introdusă la 17 octombrie 2008. În schimb, potrivit articolului 40 alineatul (1) din noua Directivă privind deșeurile, transpunerea acesteia a trebuit să fie realizată până la 12 decembrie 2010, anterior fiind aplicabilă vechea Directivă privind deșeurile⁵, potrivit articolului 41 din noua Directivă privind deșeurile. De asemenea, articolul 67 din Regulamentul REACH și anexa XVII la acesta se aplică începând cu 1 iunie 2009, potrivit articolului 141 alineatul (4) din acest regulament.

23. Cu toate acestea, la solicitarea Curții, Korkein hallinto-oikeus a comunicat că, în opinia sa, situația juridică depinde de momentul în care va pronunța o decizie. Prin urmare, în privința cererii de decizie preliminară este relevantă legislația aplicabilă în prezent, în special versiunea menționată deja a Regulamentului REACH⁶.

24. În continuare, trebuie arătat că instanța de trimitere nu a stabilit încă dacă tratează ca deșeuri stâlpii de susținere ai cablurilor de telefon, iar Curții nu i-a fost adresată nicio întrebare în acest sens.

25. Cu toate acestea, răspunsul la prima și la a doua întrebare este condiționat de problema dacă stâlpii trebuie considerați mai întâi deșeuri, întrucât, în ipoteza contrară, Directiva privind deșeurile nu este aplicabilă. În schimb, răspunsul la celelalte întrebări referitoare la Regulamentul REACH este condiționat de problema dacă stâlpii nu sunt considerați deșeuri, întrucât, potrivit articolul 2 alineatul (2) din acesta, regulamentul nu se aplică deșeurilor. În consecință, răspunsul la primele două întrebări trebuie condiționat în primul rând de încadrarea stâlpilor în categoria deșeurilor, în timp ce răspunsul la celelalte întrebări este condiționat de împrejurarea că stâlpii nu sunt sau nu mai sunt deșeuri.

B – Cu privire la a patra-a șaptea întrebare: condiții de utilizare

26. Mai întâi, dorim să analizăm în ce condiții este permisă utilizarea lemnului tratat cu soluție CCA la realizarea unei traverse de lemn, potrivit articolului 67 alineatul (1) prima teză din Regulamentul REACH și punctului 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII la Regulamentul REACH, astfel cum acest aspect este abordat în a patra, în a cincea, în a șasea și în a șaptea întrebare.

27. Potrivit articolului 67 alineatul (1) prima teză din Regulamentul REACH și punctului 19 alineatul (3) din anexa XVII la acest regulament, este interzisă utilizarea compușilor arsenicului pentru conservarea lemnului. De asemenea, este interzisă introducerea pe piață a lemnului tratat în acest mod.

28. Cu toate acestea, există diferite excepții de la această interdicție. În speță, poate fi aplicat punctul 19 alineatul (6) prima liniuță și alineatul (7) prima liniuță din anexa XVII la Regulamentul REACH. În temeiul alineatului (6), lemnul tratat cu soluții CCA de tipul C, care a fost utilizat în Comunitate înainte de 30 septembrie 2007, poate fi utilizat sau reutilizat, cu condiția respectării

5 — Directiva 2006/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind deșeurile (JO L 114, p. 9, Ediție specială, 15/vol. 16, p. 45).

6 — A se vedea nota de subsol 3.

condițiilor de utilizare menționate la alineatul (4) literele (b), (c) și (d). În temeiul alineatului (7), statele membre pot permite utilizarea, în aceleași condiții, a lemnului tratat cu alte tipuri de soluții CCA. Potrivit informațiilor furnizate de Finlanda⁷, există o asemenea autorizare pentru soluțiile CCA de tipul B.

29. Din informațiile cuprinse în cererea de decizie preliminară, până în anul 2007, lemnul a fost utilizat pentru susținerea cablurilor de telefon, iar în prezent stâlpii nu mai sunt utilizați sub aceeași formă, ci într-o formă nouă. Prin urmare, această utilizare poate fi admisă sau permisă atunci când sunt respectate condițiile prevăzute la punctul 19 alineatul (4) literele (b), (c) și (d) din anexa XVII la Regulamentul REACH.

30. Astfel, instanța de trimitere solicită interpretarea punctului 19 alineatul (4) literele (b), (c) și (d) din anexa XVII.

31. Potrivit punctului 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII, lemnul tratat poate fi introdus pe piață pentru utilizări profesionale și industriale, cum ar fi în poduri și la construcția podurilor (a doua liniuță), ca lemn de construcție în zonele de apă dulce (a treia liniuță) și în structurile de susținere a solului (a opta liniuță), cu condiția ca integritatea structurală a lemnului să fie solicitată pentru siguranța oamenilor sau a animalelor și să existe o posibilitate extrem de redusă ca populația să intre în contact cu acesta în timpul duratei sale de viață.

32. Problema contactului este reluată din nou la punctul 19 alineatul (4) litera (d) a doua liniuță din anexa XVII, potrivit căruia este interzisă utilizarea lemnului tratat în aplicații care prezintă riscul de a intra în contact frecvent cu pielea.

1. Cu privire la a patra întrebare: caracterul exhaustiv al dispoziției cuprinse la punctul 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII la Regulamentul REACH

33. Întrucât utilizarea unei traverse de lemn pentru susținere nu este menționată expres, prin intermediul celei de a patra întrebări trebuie să se clarifice dacă posibilele utilizări menționate la punctul 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII la Regulamentul REACH sunt enumerate exhaustiv.

34. Astfel cum prevede articolul 68 din Regulamentul REACH, din voința legiuitorului rezultă interdicția generală a utilizărilor compușilor arsenicului pentru conservarea lemnului deoarece acești compuși prezintă riscuri inacceptabile pentru sănătatea umană. În acest mod, regulamentul interzice interpretarea largă a excepțiilor de la această interdicție. În consecință, toate părțile susțin în mod întemeiat că utilizările enumerate în această dispoziție nu reprezintă exemple, ci o listă exhaustivă.

35. Prin urmare, enumerarea utilizărilor lemnului tratat cu o soluție CCA, prevăzută la punctul 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII la Regulamentul REACH, trebuie interpretată în sensul că toate utilizările permise prin această dispoziție sunt enumerate exhaustiv.

2. Cu privire la a cincea întrebare: traversa de lemn reprezintă o utilizare permisă

36. Astfel, se impune a cincea întrebare, respectiv dacă lemnul tratat, care reprezintă structura traversei de lemn, este o utilizare permisă în conformitate cu punctul 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII la Regulamentul REACH. În acest sens, cererea de decizie preliminară menționează mai ales utilizarea permisă în poduri.

⁷ — Nota de subsol 15 a memoriului.

37. În cadrul îndoielilor ridicate cu privire la interpretarea restricțiilor prevăzute în anexa XVII la Regulamentul REACH, trebuie expusă în mod normal istoria originii restricției, care cuprinde repere utile ce se regăsesc în procedura prevăzută la articolele 69-73. În această procedură, sunt evidențiate motivele științifice fundamentale ale unei asemenea restricții⁸.

38. Restricțiile de utilizare a compușilor arsenicului potrivit punctului 19 din anexa XVII la Regulamentul REACH nu se întemeiază însă pe această procedură, ci, în cursul adoptării, au fost preluate din Directiva 76/769⁹. În această directivă, prin Directiva 2003/2/CE¹⁰, au fost introduse dispozițiile cuprinse în prezent la punctul 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII la Regulamentul REACH. Directiva 2003/2 și pozițiile exprimate în cadrul acesteia de Comitetul științific toxicologie, ecotoxicologie și mediu¹¹ nu sugerează însă motivul pentru care este autorizată utilizarea lemnului tratat pentru poduri.

39. Potrivit structurii și funcției pe care o îndeplinește, traversa de lemn prezintă multe puncte comune cu edificarea unui pod. Astfel cum fotografiile din dosar evidențiază lucrările în curs, traversa de lemn este destinată îndeosebi traversării zonelor mlăștinoase, unde pot fi percepute apele statice. În orice caz, nu se exclude ipoteza ca, în alte locuri, traversa de lemn să aibă mai degrabă caracterul unui drum consolidat, fără a avea funcție clară de traversare.

40. Cu toate acestea, la utilizarea lemnului ar trebui să se aibă în vedere în mod determinant riscurile pentru mediu, iar necesitatea utilizării lemnului tratat să fie comparabilă cu utilizarea în scopul unui pod obișnuit. În ambele cazuri, lemnul este plasat în vecinătăți caracterizate de prezența apelor, astfel încât, pe de o parte, există necesitatea protejării lemnului, însă, pe de altă parte, există și riscul ca soluția CCA să fie eliberată în apele respective.

41. În consecință, în prezenta cauză, utilizarea în discuție a lemnului tratat cu o soluție CCA pentru traverse de susținere poate fi considerată utilizare pentru „poduri”, în sensul punctului 19 alineatul (4) litera (b) a doua liniuță din anexa XVII la Regulamentul REACH.

3. Cu privire la a șasea și la a șaptea întrebare

42. Prin intermediul celei de a șasea și al celei de a șaptea întrebări se solicită interpretarea interdicției de utilizare a lemnului tratat, având în vedere riscul unui contact *repetat* cu pielea, potrivit punctului 19 alineatul (4) litera (d) a doua liniuță din anexa XVII la Regulamentul REACH.

43. În esență, este vorba despre modul de interpretare a noțiunii de risc.

44. Din modul de redactare rezultă cu claritate că nu este tolerat riscul contactului repetat cu pielea.

45. Cu toate acestea, dacă ar fi avut în vedere fiecare risc, ar fi practic imposibil să existe utilizări admisibile deoarece un asemenea risc nu trebuie exclus niciodată.

8 — Regulamentul (UE) nr. 836/2012, citat la nota de subsol 3, reprezintă un exemplu în acest sens.

9 — Citată la punctul 14.

10 — Directiva Comisiei din 6 ianuarie 2003 referitoare la restricțiile privind introducerea pe piață și utilizarea arsenicului (a zecea adaptare la progresul tehnic a Directivei 76/769/CEE a Consiliului) (JO L 4, p. 9, Ediție specială, 13/vol. 39, p. 46).

11 — Este vorba despre „Opinion on the report by WS Atkins International Ltd (vol. B), Assessment of the risks to health and to the environment of arsenic in wood preservatives and of the effects of further restrictions on its marketing and use” expressed at the 5th CSTEE plenary meeting, Brussels, 15 September 1998”

(http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/opinions/sctee/sct_out18_en.htm) și despre „Position Paper on: Ambient Air Pollution by Arsenic Compounds – Final Version, October 2000. Opinion expressed at the 24th CSTEE plenary meeting, Brussels, 12 June 2001” (http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/opinions/sctee/sct_out106_en.htm).

46. Considerentul (3) al Directivei 2003/2, menționată anterior, enumeră în special riscurile privind sănătatea copiilor ca urmare a utilizării jucăriilor din lemn tratat cu CCA. Din cuprinsul acestui considerent poate rezulta că riscul unui contact repetat cu pielea trebuie să atingă un nivel comparabil. În orice caz, considerentul (8) al acestei directive face trimitere la principiul prudenței, astfel încât trebuie să se accepte că, într-adevăr, legiuitorul are în vedere o protecție sporită.

47. Această concluzie este exprimată de comparația cu o condiție a utilizării lemnului tratat în conformitate cu punctul 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII la Regulamentul REACH. În continuare, pe durata de viață a lemnului tratat, contactul cu pielea în raport cu întreaga populație trebuie să fie *probabil*. Acesta este deopotrivă criteriul pe care intenționează să îl invoce atât autoritatea pentru străzi și drumuri, cât și Finlanda.

48. Riscul unui prejudiciu ca urmare a unui contact obișnuit cu pielea este însă vădit scăzut în raport cu situațiile în care contactul cu pielea este repetat. Astfel, riscul rezidual tolerat al unui contact repetat cu pielea trebuie să fie mai puțin important decât un contact cu pielea care este doar probabil.

49. Temeiul pentru gradul acestui risc rezidual încă admisibil, însă puțin important, poate fi oferit de o altă formulare a Regulamentului REACH, cu alte cuvinte probabilitatea care poate fi neglijată în condiții previzibile de utilizare, normale sau rezonabile¹², care, în fapt, corespunde abordării Comisiei.

50. Astfel, riscul rezidual tolerat trebuie să fie caracterizat de trei elemente. În primul rând, pentru realizarea riscului este necesară doar existența unei probabilități care poate fi neglijată. Un grad atât de redus de probabilitate este, de regulă, tolerat. În al doilea rând, rezultă împrejurările în care este acceptată o asemenea probabilitate, cu alte cuvinte condiții previzibile de utilizare, normale sau rezonabile. În acest mod, nu trebuie exclusă ipoteza ca în alte condiții, neîndoielnic anormale sau lipsite de previzibilitate, să existe un grad mai mare de probabilitate. Tocmai acest risc ar fi ipotetic și ar putea în mod legal să justifice inexistența măsurilor de prudență¹³.

51. În consecință, trebuie să se răspundă la a șasea și la a șaptea întrebare că, potrivit punctului 19 alineatul (4) litera (d) a doua liniuță din anexa XVII la Regulamentul REACH, utilizarea lemnului tratat cu soluție CCA de tipul C este interzisă atunci când probabilitatea unui contact repetat cu pielea în condiții previzibile de utilizare, normale sau rezonabile, nu trebuie neglijată.

52. În speță, trebuie examinat modul în care traversele de lemn sunt utilizate și dacă, în cadrul acestei utilizări, poate fi neglijată probabilitatea unui contact repetat cu pielea. După caz, ar putea fi necesară examinarea posibilelor modificări în privința utilizării dacă acestea ar fi suficiente să reducă probabilitatea în discuție. Dacă nu este posibil să se ajungă la acest rezultat, punctul 19 alineatul (4) litera (d) a doua liniuță din anexa XVII la Regulamentul REACH se opune unei utilizări a lemnului tratat pentru realizarea de traverse.

53. Practic, poate prezenta interes în special împrejurarea că traversele de lemn sunt utilizate în principal de trecători sau dacă există în mod direct pe traverse locuri care sunt utilizate ca locuri de popas de utilizatorii vehiculelor admise să ruleze pe potecă – pare a fi vorba despre mici vehicule de teren. Pentru managementul securității, s-ar putea imagina în anumite situații amplasarea de panouri de avertizare sau, în avalul căii de rulare, tăierea ori acoperirea capetelor refolosite ale stâlpilor de susținere a cablurilor de telefon, care să facă imposibilă mersul pe deasupra acestora.

12 — Anexa XI punctul 3.2. litera (c) subpunctul (ii) din Regulamentul REACH.

13 — A se vedea Hotărârea din 9 septembrie 2003, Monsanto Agricultura Italia și alții (C-236/01, Rec., p. I-8105, punctul 106), Hotărârea din 5 februarie 2004, Greenham și Abel (C-95/01, Rec., p. I-1333, punctul 43), Hotărârea din 2 decembrie 2004, Comisia/Țările de Jos (C-41/02, Rec., p. I-11375, punctul 52), și Hotărârea din 28 ianuarie 2010, Comisia/Franța (C-333/08, Rep., p. I-757, punctul 91). A se vedea de asemenea Hotărârea Curții de Justiție AELS din 5 aprilie 2001, Autoritatea de Supraveghere AELS/Norvegia (E-3/00, EFTA Court Reports 2000-2001, p. 73, punctele 36-38).

C – Cu privire la a treia întrebare – dispoziții de protecție naționale mai stricte

54. Prin intermediul celei de a treia întrebări se solicită să se explice dacă alături de cerințele cuprinse la articolul 67 din Regulamentul REACH și la punctul 19 din anexa XVII la acesta, care tocmai au fost examinate, rămâne o marjă pentru dispoziții naționale. Astfel, pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să se rețină deopotrivă că stâlpii de susținere a cablurilor de telefon în discuție nu sunt deșeuri, astfel încât este aplicabil Regulamentul REACH.

55. Obiectivele Regulamentului REACH, definite la articolul 1 din acesta, constau în a „asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a mediului, [...] precum și libera circulație a substanțelor pe piața internă, asigurând totodată sporirea competitivității și a inovației”¹⁴. Libera circulație pe piața internă este realizată în special prin împrejurarea că, potrivit articolului 128 alineatul (1) din Regulamentul REACH, statele membre nu interzic, nu restricționează sau nu împiedică utilizarea unei substanțe ca atare, în preparat sau în articol, care este conformă cu regulamentul și, după caz, cu actele comunitare adoptate în vederea aplicării acestuia.

56. Cu toate acestea, potrivit articolului 128 alineatul (2) din Regulamentul REACH, nicio dispoziție a regulamentului nu împiedică statele membre să mențină sau să stabilească norme naționale pentru protecția lucrătorilor, a sănătății umane și a mediului, aplicabile în cazurile în care regulamentul nu armonizează cerințele privind utilizarea.

57. Astfel, trebuie să se stabilească dacă lemnul tratat care este utilizat pentru realizarea de traverse a făcut obiectul unei armonizări prin intermediul articolului 67 și al punctului 19 din anexa XVII la Regulamentul REACH.

58. Potrivit articolului 67 alineatul (1) prima teză din Regulamentul REACH, o substanță ca atare, în preparat sau în articol, pentru care anexa XVII prevede o restricție este utilizată numai în cazul în care respectă condițiile prevăzute de acea restricție.

59. Textul restricțiilor prevăzute este exhaustiv. Aceste restricții au semnificația că lemnul tratat cu soluții pe bază de arsenic poate fi utilizat atunci când sunt îndeplinite condițiile privind excepțiile de la interdicția de principiu a utilizării respective. Această concluzie este valabilă și în cazul utilizării lemnului tratat. Astfel, aceste dispoziții nu lasă o marjă pentru alte cerințe potrivit dreptului național, în sensul articolului 128 alineatul (2) din Regulamentul REACH.

60. Această concluzie corespunde interpretării Curții privind Directiva 76/769, din care au fost preluate restricțiile de utilizare a soluțiilor pe bază de arsenic. Potrivit acestei interpretări, în vederea utilizării unui produs, a cărui substanță, în speță soluții pe bază de arsenic, a fost menționată în anexa I la directiva menționată, un stat membru nu poate stabili alte dispoziții față de cele prevăzute în această directivă¹⁵.

61. Potrivit modului de redactare a acestei întrebări preliminare, instanța de trimitere consideră că, în cazul unei armonizări, în sensul articolului 128 alineatul (2) din Regulamentul REACH, dispozițiile naționale pot fi aplicate numai în conformitate cu articolul 67 alineatul (3). Într-adevăr, această dispoziție permite temporar statelor membre, până la 1 iunie 2013, să mențină dispozițiile existente mai stricte. Acestea trebuie notificate Comisiei. Potrivit informațiilor furnizate, Finlanda nu a comunicat nicio reglementare corespunzătoare¹⁶.

14 — Hotărârea din 7 iulie 2009, S. P. C. M. și alții (C-558/07, Rep., p. I-5783, punctele 35 și 44).

15 — Hotărârea din 15 septembrie 2005, Cindu Chemicals și alții (C-281/03 și C-282/03, Rec., p. I-8069, punctul 49).

16 — Punctul 14 din memoriul depus de Finlanda.

62. Potrivit naturii acestora, asemenea dispoziții stricte ar reprezenta dispoziții tehnice în sensul Directivei 98/34¹⁷, care ar putea restricționa libera circulație a mărfurilor. Spre deosebire de dispozițiile mai stricte privind protecția mediului potrivit articolului 193 TFUE¹⁸, aplicarea dispozițiilor, în sensul articolului 67 alineatul (3) din Regulamentul REACH, este condiționată de notificarea adresată Comisiei¹⁹.

63. În plus, Comisia face trimitere în mod întemeiat la clauza de protecție prevăzută la articolul 129 din Regulamentul REACH, care în anumite condiții permite statului membru să adopte măsuri de urgență, precum și la articolul 114 alineatul (5) TFUE, potrivit căruia statele membre pot solicita autorizarea unor dispoziții mai stricte întemeiate pe dovezi științifice noi. În speță, nu a fost utilizată niciuna dintre cele două opțiuni.

64. Astfel, trebuie să se răspundă la a treia întrebare că articolul 67 din Regulamentul REACH și anexa XVII la acesta armonizează, în sensul articolului 128 alineatul (2) din regulament, cerințele pentru producerea, introducerea pe piață sau utilizarea preparatelor și articolelor menționate în această anexă, astfel încât cerințele naționale mai stricte privind utilizarea acestora sunt posibile numai în conformitate cu regulamentul, de exemplu potrivit articolului 129, precum și în conformitate cu articolul 114 alineatul (5) TFUE.

D – Cu privire la primele două întrebări

65. Răspunsul la primele două întrebări este condiționat de problema dacă stâlpii de susținere a cablurilor de telefon care au fost demontați au devenit mai întâi deșeuri periculoase. Prin intermediul primei întrebări, Korkein hallinto-oikeus solicită să se stabilească dacă stâlpii și-au putut pierde statutul de deșeu atunci când au intervenit condițiile prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din noua Directivă privind deșeurile, în special dacă din cauza tratării lor cu produse de conservare ar trebui considerați deșeuri periculoase. A doua întrebare privește interpretarea dispozițiilor din Regulamentul REACH referitoare la utilizarea lemnului tratat în acest context.

66. După cum vom arăta în continuare, în prezent, eventuala pierdere a statutului de deșeu de lemnul tratat trebuie apreciată nu potrivit articolului 6 alineatul (1) din Directiva privind deșeurile (a se vedea mai jos punctul 1), ci potrivit articolului 6 alineatul (4) prima teză (a se vedea mai jos punctul 2). În vederea unui răspuns util la cererea de decizie preliminară²⁰, vom analiza ambele întrebări în lumina acestei din urmă dispoziții, cu alte cuvinte, pe baza jurisprudenței Curții (a se vedea mai jos punctul 3).

17 — Directiva Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice (JO L 204, p. 37, Ediție specială, 13/vol. 23, p. 207).

18 — Hotărârea din 21 iulie 2011, Azienda Agro-Zootecnica Franchini și Eolica di Altamura (C-2/10, Rep., p. I-6561, punctul 53).

19 — Cu privire la Directiva 98/34, a se vedea Hotărârea din 30 aprilie 1996, CIA Security International (C-194/94, Rec., p. I-2201, punctele 45-54), Hotărârea din 8 septembrie 2005, Lidl Italia (C-303/04, Rec., p. I-7865, punctul 23), și Hotărârea din 15 aprilie 2010, Sandström (C-433/05, Rep., p. I-2885, punctul 43).

20 — Cu privire la necesitatea interpretării cererii de decizie preliminară prin prisma unui răspuns util, a se vedea în special Hotărârea din 12 iulie 1979, Union Laitière Normande (244/78, Rec., p. 2663, punctul 5), Hotărârea din 12 decembrie 1990, SARPP (C-241/89, Rec., p. I-4695, punctul 8), și Hotărârea din 29 ianuarie 2008, Promusicae (C-275/06, Rep., p. I-271, punctul 42).

1. Cu privire la articolul 6 alineatul (1) din Directiva privind deșeurile

67. Potrivit articolului 6 alineatul (1) din Directiva privind deșeurile, anumite *categorii* de deșeuri încetează să mai fie considerate ca atare în momentul în care au trecut printr-o operațiune de valorificare și îndeplinesc o serie de criterii specifice care urmează să fie *definite* separat prin patru condiții. Astfel, această normă nu prevede expres care sunt condițiile în care deșeurile încetează să mai fie considerate deșeuri, ci stabilește cadrul condițiilor în care poate fi reglementat acest aspect în privința anumitor deșeuri²¹.

68. Necesitatea unor norme specifice privind încetarea statutului de deșeu este confirmată în cuprinsul celei de a doua liniuțe a considerentului (22) al Directivei privind deșeurile. Aceasta enumeră, printre altele, mai multe categorii de deșeuri pentru care pot fi adoptate asemenea norme.

69. În consecință, în lipsa unor norme specifice de aplicare, articolul 6 alineatul (1) din Directiva privind deșeurile nu poate stabili temeiul pentru care anumite deșeuri să nu mai fie considerate ca atare.

70. Potrivit articolului 6 alineatul (2) din Directiva privind deșeurile, aceste norme de aplicare trebuie adoptate de Uniune potrivit procedurii de reglementare cu control. În prezent, există o reglementare privind anumite categorii de deșeuri metalice²² și studii pentru adoptarea altor reglementări²³. Cu toate acestea, în privința lemnului, inclusiv a lemnului tratat chimic, nu există nicio reglementare în curs de pregătire, în special datorită faptului că utilitatea recuperării în vederea reutilizării pare limitată în comparație cu arderea pentru producerea de energie²⁴.

71. Prin urmare, articolul 6 alineatul (1) nu este aplicabil în procedura principală.

2. Cu privire la articolul 6 alineatul (4) prima teză

72. Articolul 6 alineatul (4) prima teză din Directiva privind deșeurile prevede că statele membre pot decide de la caz la caz dacă anumite deșeuri au încetat să fie considerate ca atare, luând în considerare jurisprudența aplicabilă.

73. În ceea ce privește condițiile intrinseci ale unei decizii în conformitate cu articolul 6 alineatul (4) prima teză, Comisia consideră că statele membre trebuie să respecte criteriile prevăzute la articolul 6 alineatul (1). Astfel, această opinie pare rezonabilă, astfel încât, potrivit modului de redactare a alineatului (4), este suficient ca statele membre să ia în considerare jurisprudența aplicabilă.

74. Nu reiese cu claritate motivul pentru care în noua Directivă privind deșeurile se face această trimitere la jurisprudență, fără a exista o trimitere la articolul 6 alineatul (1). Propunerea Comisiei nu a prevăzut nicio competență exclusivă a statelor membre în acest domeniu²⁵. Aceste competențe au fost introduse de Consiliu și, mai întâi, au trebuit să fie exercitate în temeiul *situației juridice* existente²⁶. În această trimitere ar fi putut fi integrate liniile directoare prevăzute la articolul 6

21 — Petersen („Entwicklungen des Kreislaufwirtschaftsrechts, Die neue Abfallrahmenrichtlinie – Auswirkungen auf das Kreislaufwirtschafts- und Abfallgesetz”, *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht*, 2009, p. 1063 și 1066) consideră că este vorba despre o condiție de individualizare.

22 — Regulamentul (UE) nr. 333/2011 al Consiliului din 31 martie 2011 de stabilire a criteriilor de determinare a condițiilor în care anumite tipuri de deșeuri metalice nu mai constituie deșeuri în temeiul Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 94, p. 2).

23 — Pentru o privire de ansamblu, a se vedea <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/index.html>.

24 — Villanueva, A. și alții, „Study on the selection of waste streams for end-of-waste assessment”, Luxemburg, 2010 (<http://ftp.jrc.es/EURdoc/JRC58206.pdf>, p. 62, 63 și 118 și urm.).

25 — A se vedea articolul 11 din Propunerea din 21 decembrie 2005, COM(2005) 667 final, p. 20

26 — A se vedea Documentul 6891/07 al Consiliului din 28 februarie 2007, p. 11, și Documentul 7328/07 al Consiliului din 13 martie 2007, p. 12.

alineatul (1). Ulterior, trimiterea la situația juridică ar fi înlocuită cu o trimitere la jurisprudență²⁷. Aceasta ar putea fi o reacție la temerile că jurisprudența referitoare la noțiunea de deșeu ar fi putut fi repusă în discuție prin normele referitoare la încetarea statutului de deșeu²⁸. Pe de altă parte, nu mai sunt evidențiate reperele pentru aplicarea criteriilor prevăzute la alineatul (1).

75. Prin urmare, trebuie să se considere că, potrivit articolului 6 alineatul (4) prima teză din Directiva privind deșeurile, statele membre trebuie să aibă în vedere jurisprudența referitoare la încetarea statutului de deșeu. În acest sens, practica decizională a Curții trebuie să fie determinantă întrucât, în caz contrar, este de așteptat să nu se recurgă la o aplicare uniformă a legislației privind deșeurile.

3. Jurisprudența privind încetarea statutului de deșeu

76. Premisa avută în vedere de Curte este aceea că statutul de deșeu se menține atât timp cât deținătorul substanței în cauză aruncă, are intenția sau are obligația să arunce deșeurile, în conformitate cu definiția cuprinsă la articolul 3 punctul 1 din Directiva privind deșeurile²⁹. În lumina obiectivului declarat al Directivei privind deșeurile, care, potrivit considerentului (6), ar trebui să fie reducerea la minimum a efectelor negative ale generării și ale gestionării deșeurilor asupra sănătății populației și asupra mediului, precum și în lumina articolului 191 alineatul (2) TFUE, noțiunea de deșeu trebuie interpretată după cum politica de mediu a Comunității urmărește un nivel ridicat de protecție și se întemeiază îndeosebi pe principiile prudenței și prevenției. Astfel, noțiunea de deșeu trebuie interpretată în mod larg³⁰.

77. Deciziile relevante privesc valorificarea deșeurilor. În privința acestora, faptul că o substanță este rezultatul unei proceduri complete de valorificare reprezintă, în principiu, numai una dintre împrejurările care trebuie avute în vedere atunci când se constată dacă este vorba despre un deșeu, însă nu permite, ca atare, o concluzie definitivă³¹.

78. Independent de posibila clasificare de durată ca deșeu, sunt necesare, în plus, cerințe pentru o procedură *completă* de valorificare. Într-o asemenea procedură, o substanță este supusă unei operațiuni atunci când prin aceasta dobândește aceleași proprietăți și caracteristici ca o materie primă și poate fi utilizată în aceleași condiții de precauție pentru mediu³².

79. Doar în privința anumitor forme de valorificare Curtea a recunoscut că substanțele rezultate nu mai sunt, inevitabil, deșeuri. Această concluzie este valabilă în cazul valorificării substanțelor din deșeurile de ambalaje³³ și din prelucrarea deșeurilor de fier în produse de fier sau de oțel, care sunt atât de asemănătoare cu produsele din fier sau din oțel rezultate din materii prime încât pot fi foarte greu diferențiate³⁴. Valorificarea deșeurilor pentru producerea unui gaz purificat utilizat drept combustibil atinge o asemenea calitate³⁵.

27 — Documentul 8465/07 al Consiliului din 17 aprilie 2007, p. 13.

28 — A se vedea poziția Danemarcei, Documentul 7347/07 al Consiliului din 15 martie 2007, p. 13.

29 — Hotărârea din 15 iunie 2000, ARCO Chemie Nederland și alții (C-418/97 și C-419/97, Rec., p. I-4475, punctul 94), și Hotărârea din 18 aprilie 2002, Palin Granit și Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus (C-9/00, Rec., p. I-3533, punctul 46).

30 — Hotărârile ARCO Chemie Nederland și alții (citată la nota de subsol 29, punctele 36-40) și Palin Granit și Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus (citată la nota de subsol 29, punctul 23) și Hotărârea din 24 iunie 2008, Commune de Mesquer (C-188/07, Rep., p. I-4501, punctele 38 și 39).

31 — Hotărârea ARCO Chemie Nederland și alții (citată la nota de subsol 29, punctul 95).

32 — Hotărârile ARCO Chemie Nederland și alții (citată la nota de subsol 29, punctele 94 și 96) și Palin Granit și Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus (citată la nota de subsol 29, punctul 46) și Hotărârea din 22 decembrie 2008, Comisia/Italia (C-283/07, punctul 61).

33 — Hotărârea din 19 iunie 2003, Mayer Parry Recycling (C-444/00, Rec., p. I-6163, punctul 75).

34 — Hotărârea din 11 noiembrie 2004, Niselli (C-457/02, Rec., p. I-10853, punctul 52).

35 — Hotărârea din 4 decembrie 2008, Lahti Energia (C-317/07, Rep., p. I-9051, punctul 35), și Hotărârea din 25 februarie 2010, Lahti Energia II (C-209/09, Rep., p. I-429, punctul 20).

80. În speță, sunt vizate două procese de valorificare: în primul rând, verificarea și recepția stâlpilor de susținere a cablurilor de telefon dezmembrați, ca material de construcție, iar în al doilea rând, utilizarea efectivă a acestora ca fundație din traverse de lemn.

a) Cu privire la verificarea stâlpilor de telefon

81. *Prima* etapă, verificarea stâlpilor de telefon, lipsește în cadrul unei recuperări intensive suficiente a stâlpilor de susținere a cablurilor de telefon care au fost supuși tratării.

82. Astfel, potrivit articolului 3 punctul 16 din Directiva privind deșeurile, o simplă verificare a materialului ce urmează a fi prelucrat în vederea reutilizării poate fi deopotrivă considerată o procedură de valorificare. De asemenea, potrivit ultimei teze a considerentului (22), o procedură de valorificare poate consta într-o simplă verificare a deșeului pentru a stabili că acesta îndeplinește criteriile pentru a pierde statutul de deșeu. Cu toate acestea, verificarea invocată în speță nu poate fi suficientă pentru a echivala deșeurile cu materii prime și produse.

83. În primul rând, verificarea și alegerea stâlpilor nu urmărește ca, în sensul definiției cuprinse la articolul 3 punctul 16 din Directiva privind deșeurile, aceștia să fie utilizați *din nou* în același scop, cu alte cuvinte ca stâlpi de susținere a cablurilor de telefon, ci o reutilizare ca material din care sunt realizate traversele de lemn.

84. În al doilea rând, utilizarea materialului, în pofida verificării, rămâne încă incertă. Astfel, nu se poate exclude ipoteza în care deținătorul să arunce materialul respectiv³⁶.

85. În al treilea rând și în sfârșit, Curtea a subliniat în mod repetat că poluarea de durată a mediului cu substanțe care conțin otrăvuri, în special produse de conservare a mediului³⁷, se exprimă în favoarea considerării acestora în continuare ca fiind deșeuri³⁸. Stâlpii de susținere a cablurilor de telefon conțin în continuare produse de conservare.

86. Un motiv mai important în favoarea prezumției potrivit căreia materialul încărcat continuă să reprezinte un deșeu este cuprins în articolul 13 din Directiva privind deșeurile. Potrivit acestei dispoziții, gestionarea deșeurilor trebuie realizată fără a pune în pericol sănătatea oamenilor sau fără a dăuna mediului. Astfel, în caz de îndoială, valorificarea deșeurilor periculoase nu trebuie să determine o eludare a dispozițiilor privind deșeurile, atât timp cât există temerea unor produceri unor asemenea riscuri sau prejudicii.

b) Cu privire la valorificarea stâlpilor prin realizarea traverselor de lemn

87. În schimb, astfel cum instanța de trimitere constată în mod întemeiat, *al doilea* proces, utilizarea stâlpilor de susținere a cablurilor de telefon care au fost tratați în vederea realizării traverselor de lemn exclude ipoteza ca deținătorul acestora să îi arunce sau să aibă intenția de a-i arunca. Din înscrisurile de la dosar reiese că stâlpii au o funcție portantă în structura traversei. Fără aceasta, traversa ar fi afectată în privința stabilității și a funcției acesteia. O asemenea împrejurare nu este dorită de deținătorul lemnului.

36 — A se vedea Hotărârea Palin Granit și Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus (citată la nota de subsol 29, punctul 38).

37 — Hotărârea ARCO Chemie Nederland și alții (citată la nota de subsol 29, punctele 87 și 96).

38 — Hotărârile Palin Granit și Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus (citată la nota de subsol 29, punctul 43), Comisia/Italia (citată la nota de subsol 32, punctele 61 și 62) și Lahti Energia II (citată la nota de subsol 35, punctul 23 și urm.).

88. Totuși, în acest proces de valorificare, pierderii statutului de deșeu i se poate opune împrejurarea că lemnul continuă să conțină un produs de conservare și, astfel, să nu își piardă statutul care întemeiază calificarea sa ca deșeu *periculos*. Din această împrejurare ar putea rezulta o *obligatie de aruncare* care, potrivit definiției cuprinse la articolul 3 punctul 1 din Directiva privind deșeurile, ar avea deopotrivă ca rezultat faptul că lemnul este considerat deșeu.

89. Această obligație ar exista atunci când utilizarea lemnului pentru realizarea traverselor de lemn ar reprezenta un act de valorificare incompatibil cu Directiva privind deșeurile. În această măsură, trebuie să ne raportăm din nou la articolul 13 din directivă, cu alte cuvinte la interdicția de a pune în pericol sănătatea umană sau de a dăuna mediului. Austria conchide că deșeurile periculoase, precum, de exemplu, lemnul tratat, nu își pot pierde statutul de deșeu.

90. Prin această opinie se amintește, în mod întemeiat, că normele speciale privind deșeurile periculoase cuprinse în Directiva privind deșeurile, precum urmărirea până la utilizarea finală, potrivit articolului 17, sau interdicția amestecului, potrivit articolului 18, trebuie respectate în orice situație.

91. Totuși, cu excepția articolului 13, Directiva privind deșeurile nu cuprinde nicio normă care să reglementeze modul de utilizare a deșeurilor periculoase din lemn. Astfel, se ridică întrebarea dacă dispozițiile deja amintite ale Regulamentului REACH pot furniza un reper în acest sens.

92. Într-adevăr, potrivit articolului 2 alineatul (2) din Regulamentul REACH, acesta nu este aplicabil deșeurilor. Cu toate acestea, ar fi contradictoriu ca din articolul 13 din Directiva privind deșeurile să rezulte cerințe mai stricte pentru utilizarea deșeurilor pe care deținătorul acestora nu le (mai) aruncă sau nu (mai) intenționează să le arunce decât în cazul substanțelor identice care nu sunt deșeuri. O asemenea contradicție trebuie, în orice caz, evitată atunci când există norme care reglementează asemenea substanțe și care urmăresc același obiectiv precum articolul 13.

93. În acest sens, potrivit articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul REACH, acesta urmărește deopotrivă asigurarea unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a mediului³⁹.

94. În pofida acestui obiectiv, orice utilizare a substanțelor, a preparatelor sau a articolelor care este permisă potrivit acestui regulament trebuie considerată deopotrivă o valorificare permisă a deșeurilor, în special a deșeurilor periculoase, întrucât, deși Regulamentul REACH cuprinde un număr foarte mare de substanțe, preparate sau articole, utilizarea lor este reglementată în mod specific de acest regulament doar în puține situații, care se evidențiază prin riscuri mari specifice pentru sănătatea umană sau pentru mediu. În consecință, articolul 128 alineatul (1) din regulament permite utilizarea materialelor reglementate, astfel încât, potrivit alineatului (2), statele membre pot, printre altele, să limiteze utilizarea lor în scopul protejării sănătății și a mediului, în măsura în care acestea nu au fost armonizate prin intermediul regulamentului.

95. După cum s-a arătat deja, în privința utilizării lemnului care a fost tratat cu soluții CCA există o asemenea normă armonizată potrivit Regulamentului REACH⁴⁰.

96. Prin urmare, această apreciere a legiuitorului trebuie considerată reper pentru modul în care ar trebui să fie utilizate deșeurile comparabile.

39 — Hotărârea S. P. C. M. și alții, citată la nota de subsol 14.

40 — A se vedea mai sus, punctul 56 și urm.

97. Astfel, la primele două întrebări trebuie să se răspundă că, potrivit articolului 6 alineatul (4) din Directiva privind deșeurile, deșeurile periculoase nu mai sunt considerate deșeuri atunci când se prezumă că deținătorul acestora nu le mai aruncă, nu mai are intenția sau nu mai are obligația de a le arunca, întrucât valorificarea acestora corespunde unei utilizări pe care normele armonizate, în sensul articolului 128 alineatul (2) din Regulamentul REACH, o autorizează în mod expres în privința unor substanțe identice care nu sunt deșeuri.

V – Concluzie

98. Propunem, așadar, Curții să răspundă la cererea de decizie preliminară după cum urmează:

- „1) Enumerarea utilizărilor lemnului tratat cu o soluție CCA, prevăzută la punctul 19 alineatul (4) litera (b) din anexa XVII la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 836/2012, trebuie interpretată în sensul că toate utilizările permise prin această dispoziție sunt enumerate exhaustiv.
- 2) În prezenta cauză, utilizarea în discuție a lemnului tratat cu o soluție CCA pentru traverse de susținere poate fi considerată utilizare pentru «poduri», în sensul punctului 19 alineatul (4) litera (b) a doua liniuță din anexa XVII la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006.
- 3) Potrivit punctului 19 alineatul (4) litera (d) a doua liniuță din anexa XVII la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006, utilizarea lemnului tratat cu soluție CCA de tipul C este interzisă atunci când probabilitatea unui contact repetat cu pielea în condiții previzibile de utilizare, normale sau rezonabile, nu trebuie neglijată.
- 4) Articolul 67 din Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 și anexa XVII la acesta armonizează, în sensul articolului 128 alineatul (2) din regulamentul, cerințele pentru producerea, introducerea pe piață sau utilizarea preparatelor și articolelor menționate în această anexă, astfel încât cerințele naționale mai stricte privind utilizarea acestora sunt posibile numai în conformitate cu regulamentul, de exemplu potrivit articolului 129, precum și în conformitate cu articolul 114 alineatul (5) TFUE.
- 5) Potrivit articolului 6 alineatul (4) din Directiva 2008/98/CE din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile, deșeurile periculoase nu mai sunt considerate deșeuri atunci când se prezumă că deținătorul acestora nu le mai aruncă, nu mai are intenția sau nu mai are obligația de a le arunca, întrucât valorificarea acestora corespunde unei utilizări pe care normele armonizate, în sensul articolului 128 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1907/2006, o autorizează în mod expres în privința unor substanțe identice care nu sunt deșeuri.”